

अंतायकृत्वा अंतर्कर्तुं युद्धं कृत्वेत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारत भावदीपे एकाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १०१ ॥ हते इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥

सहत्वा तु नरश्रेष्ठं चित्रांगदमरिंदमं ॥ अंतायकृत्वा गंधर्वोदिवमाचक्रमेततः ॥ १० ॥ तस्मिन्पुरुषशार्दूले निहते भूरितेजसि ॥ भीष्मः शांतनवो राजा प्रेतकार्याण्यकारयत् ॥ ११ ॥ विचित्रवीर्यं च तदा बालमप्राप्तयौवनं ॥ कुरुराज्ये महाबाहुरभ्यर्षिचदनंतरं ॥ १२ ॥ विचित्रवीर्यः स तदा भीष्मस्य वचने स्थितः ॥ अन्वशासन्महाराजपितृपैतामहं पदं ॥ १३ ॥ स धर्मशास्त्रकुशलं भीष्मं शांतनवं नृपः ॥ पूजयामास धर्मेण सचैनं प्रत्यपालयत् ॥ १४ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणिसंभवपर्वणि चित्रांगदोपाख्याने एकाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १०१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच हते चित्रांगदे भीष्मो बाले भ्रातरिकौरव ॥ पालयामास तद्राज्यं सत्यवत्यामते स्थितः ॥ १ ॥ संप्राप्तयौवनं दृष्ट्वा भ्रातरं धीमतां वरः ॥ भीष्मो विचित्रवीर्यस्य विवाहायाकरोन्मतिं ॥ २ ॥ अथ काशिपते भीष्मः कन्यास्तिस्रोऽप्सरोपमाः ॥ शुश्राव सहिताराजं नृपवानावै स्वयं वरं ॥ ३ ॥ ततः सरथिनां श्रेष्ठोरथेनैकेन शत्रुजित् ॥ जगामानुमते मातुः पुरीं वाराणसीं प्रभुः ॥ ४ ॥ तत्र राज्ञः समुदितान्सर्वतः समुपागतान् ॥ ददर्श कन्यास्तां श्रैव भीष्मः शांतनुनंदनः ॥ ५ ॥ कीर्त्यमाने पुराज्ञां तु तदानामसुसर्वशः ॥ एकाकिनंतदा भीष्मं दृष्ट्वा शांतनुनंदनं ॥ ६ ॥ सो द्वेगा इव तं दृष्ट्वा कन्याः परमशोभनाः ॥ अपाक्रामंत ताः सर्वा दृष्ट्वा इत्येव चिंतया ॥ ७ ॥ दृष्ट्वा परमधर्मात्मावली पलितधारणः ॥ किं कारणमिहायातो निर्लज्जो भरतर्षभ ॥ ८ ॥ मिथ्या प्रतिज्ञोलोकेषु किं वदिष्यति भारत ॥ ब्रह्मचारीति भीष्मो हि दृष्टैव प्रथितो भुवि ॥ ९ ॥ इत्येवं प्रब्रुवंत स्ते ह संति स्म नृपाधमाः ॥ वैशंपायन उवाच क्षत्रियाणां वचः श्रुत्वा भीष्मश्चुक्रोध भारत ॥ १० ॥ भीष्मस्तदा स्वयं कन्यावरयामास ताः प्रभुः ॥ उवाच च महीपालानुराज नृजलदनिःस्वनः ॥ ११ ॥ रथमारोप्य ताः कन्या भीष्मः प्रहरतां वरः ॥ आहूय दानं कन्यानां गुणवद्भ्यः स्मृतं बुधैः ॥ १२ ॥ अलं कृत्य यथा शक्तिप्रदाय च धनान्यपि ॥ प्रयच्छंत्यपरे कन्यामिथुनेन गवामपि ॥ १३ ॥ वित्तेन कथितेनान्ये बलेनान्येऽनुमान्य च ॥ प्रमत्ता मुपयंत्यन्ये स्वयमन्ये च विंदते ॥ १४ ॥ आर्षे विधिं पुरस्कृत्य दारान्विदंति चापरे ॥ अष्टमंतमथो वित्तविवाहं कविभिर्वृतं ॥ १५ ॥ स्वयं वरं तुराजन्याः प्रशंसंत्युपयांति च ॥ प्रमथ्य तु हतामाहुर्ज्यायसीं धर्मवादिनः ॥ १६ ॥

॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ आहूयेति ब्राह्मः ॥ १२ ॥ मिथुनेन गृहीतेनेत्यार्षः ॥ १३ ॥ वित्तेनेत्यासुरः बलेनेति राक्षसः

अनुमान्येति गंधर्वः प्रमत्तामिति पैशाचः स्वयमन्ये इति प्राजापत्यः ॥ १४ ॥ आर्षे विधियं तेन दैव उक्तः एते द्वौ विवाहाः प्राग्व्याख्याताः अष्टमं राक्षसं विवाहं ॥ १५ ॥ प्रशंसति स्वयं वरमिति ॥ १६ ॥